

Paljon vanhaa, mutta vähän uuttakin VIIPURI siistiytyi

5.7.2017 6.00

Viipuri ei ole enää taskuvarkaiden kaupunki, jollaisena se tunnettiin vielä joitakin vuosia sitten. Vaikka monet nurkat vielä repsottavatkin, on vanhaa korjattu ja uutta rakennettu.

Teksti ja kuvat: REIJO HÄRKÖNEN

Matkailijan kannalta kiinnostavin uutuus on viime vuonna avattu Pietarin Eremitaasin Viipurin sivutoimipiste. Se toimii vuonna 1930 valmistuneessa **Uno Ullbergin** suunnittelemissa taidemuseossa, joka rakennettiin keskiaikaisen bastionin päälle Etelävallille Pantsarlahden rannalle. Sodan jälkeen rakennuksessa oli kuvataidekoulu ja toimistoja.

Kun Ladanovakadun numerossa yksi avattiin komeaksi korjattu museo, oli ensimmäisen erikoisnäyttelyn teemana Katariina Suuri. Kolmeen vuosittaiseen näyttelyyn kokoelmat tulevat Eremitaasista. Ainakin puolet kävijöistä on suomalaisia, ja sisäänpääsy maksaa 250 ruplaa eli 6,80 euroa.

Ennen kuin Allegro-juna alkoi liikennöidä Helsingistä Pietariin, piti Viipurin ränsistynyt asemarakennus kunnostaa täysin. Nyt tämä Stalinin ajan luomus on kokonaan uusittu sekä ulkoa että sisältä, ja niin Viipuriin jäävien kuin sieltä lähtevien tulli- ja passintarkastus toimii aseman tiloissa.

Ennen sotaa paikalla oli hyvin paljon Helsingin asemaa muistuttava **Eliel Saarisen** suunnittelema rakennus, joka tuhoutui 1941. Saarisen rakennuksista on jäljellä enää vain pieni tavaramakasiini. Paikallisjunalla pääsee käymään muun muassa Terijoella eli nykyisessä Zelenogorskissa ja Karjalan kannaksella.

Aivan yhtä hyvin eivät korjaustyöt ole edenneet **Alvar Aallon** Torkkelipuistoon suunnittelemissa kirjastossa vuodelta 1935. Neuvostoaikana korjaustyöissä tehtiin pahoja virheitä ja Aallon luomusta vääristeltiin. Kaupunkia ei tuolloin paljon kiinnostanut tämä suomalaisittain ja maailmanlaajuisestikin tärkeä arkkitehtoninen kohde. Nyt rakennusta on yritetty korjata pari vuosikymmentä muun muassa suomalaisvaroin, ja viipurilaisetkin alkavat ymmärtää Aallon kirjaston arvon.

Puistossa lähellä kirjastoa on **Jussi Mäntysen** Hirvi-patsas, jonka jäljennöksen näkee myös Lahdessa ja Helsingissä luonnontieteellisen museon edessä. Torkkelipuisto on nykyään Leninipuisto eli Park Lenina.

Suomalaisen rakennustyön tasosta saa esimerkin entisessä **Juhon Lallukan** talossa lähellä asemaa. Vuonna 1906 valmistunut graniittitalo on säilynyt hyvässä kunnossa, niin kuin monet muutkin suomalaisajan talot. Repolankatu on nykyään ulitsa Vokzalnaja eli Asemakatu, ja Lallukan talon numero on seitsemän. Talossa toimii suomalainen taiteilijaresidenssi. Suomalaiset rakentajat ovat palanneet Viipuriin ja rakentaneet asuintaloja esimerkiksi entiseen Papulan kaupunginosaan. Ulkomaalainenkin voi ostaa Venäjällä asunnon, mutta ei maata.

Suomalaisten rakastamista alueista surkein kohtalo taitaa olla Monrepos'n puistolla. Neuvostoaikana puisto oli nimetty entisen presidentin, **Mihail Kalininin** mukaan. 300 vuotta vanha kartano on huonossa kunnossa, ja paikalliset tihutyöntekijät polttivat kesällä 2011 yhden puiston kauneimmista kohteista, Neptunuksen temppelin. Suomalaiset olivat rakentaneet temppelin uudelleen vanhojen piirustusten perusteella vuonna 1999.

Tihutyöt eivät ole harvinaisia muuallakaan Karjalassa; suomalaisten pystyttämiä uusia muistomerkkejä ja vanhoja rakennuksia on tuhottu ja poltettu. Vanhassakaupungissa on kaksi suomalaisten sankarivainajien muistokiveä. Opas **Olga Kulikova** vie paikkoihin, joihin itseksensä ei helposti löytäisi, kuten sotamuistomerkeille ja viipurinrinkelikahtilaan.

Viipurin linnaa on korjattu usein ja vanhoja virheitä paikaten. Neuvostoaikana torni maalattiin värillä materiaaleilla, jotka alkoivat tuhota tornin pintaa. Kuten muutkin museot, linna on kävijöille avoinna tiistaista sunnuntaihin. Kesällä pihalla on konsertteja ja keskiajan juhlat.

Lähes jokainen suomalainen tuntee Pyöreän tornin ja moni matkailija on siellä käynytkin, esimerkiksi läpikulkumatalla Pietariin ja saati silloin kun kaupunki oli vielä Leningrad. Pyöreä torni eli Pässinlinna oli osa vanhaa kaupunginmuuria. Ravintola perustettiin jo 1923, ja aikanaan se oli Suomen tunnetuin. Tänäpäin ravintolan tasoa ei voi kehua, ja jotkut yksittäiset matkailijat ovat valittaneet tullessaan huijatuiksi, kun ruokalistaa ei ole esitetty ja hinnat ovat olleet mitä sattuu. Pyöreää tornia vastapäätä Kauppatorilla on vanha kauppahalli, jonka parasta antia ovat Karjalan metsistä kerätyt marjat ja sienet, marinoidut valkosipulit ja hapankurkut. Kristallia, rappuluudan ja punotun korinkin voi löytää.

Uusia pieniä hotelleja on noussut kaupunkiin ja vähän suurempiakin, kuten kaupungin paras hotelli, Victoria, Pyöreän tornin naapuriiin. Myös pieniä ravintoloita on avattu. Vanhojen hotellien, kuten suomalaisten rakentaman, jo kuluneen Družban tai Vyborgin huonehinnat ovat talvellakin 70 eurosta ylöspäin, joten hinta-laatu -suhteesta ei juuri voi puhua.

Ison hotellin ravintola on mitä on, ehkä poikkeuksena hotelli Vyborg eli suomalaisajan ravintola Knut Posse Leningradski prospektin numerossa 19 ja ravintola Victoria. Leninin patsaan liepeitten takaa Punaisenlähteentorin eli Krasnaja ploštšadin kulmilta löytyy Viipurin osuusliikkeen entinen ravintola, nykyään Duet, osoitteessa Ušakova 1. Punaisenlähteentorilla on myös Valkoinen hevonen, Belaja Lošad, aivan prospekt Leninan kulmassa. Päiväsaikaan nahkatakkeihin pukeutuneita, mustilla autoillaan paikalla nopeasti käyviä liikemiehiä ei kannata pelästyä, ei myöskään tarjoiluhenkilökunnan viileää asennetta.

Kaupungissa on nykyisin 78 000 asukasta aivan kuten Suomen aikanakin. Yli neljännes on eläkeläisiä ja opiskelijoita on paljon. Elinkeinoelämää vilkastuttamaan on rakenteilla uusi laivatelakka. Kesäisin Viipuriin pääsee ilman viisumia laivalla Lappeenrannasta Saimaan kanavaa pitkin. Junalippu yhteen suuntaan Helsingistä maksaa 40-80 euroa, mutta viisumi tarvitaan. Kaupunkiin on perustettu vastikään matkailutoimisto, joka palvelee lähellä asemaa osoitteessa ulitsa Vokzalnaja 13.

www.viipurikeskus.fi
www.vyborg-info.ru

PLUSSAT

- o Nopea yhteys Allegro-junalla
- o Kaupungin on pessyt kasvojaan ja siistiytynyt
- o Edullinen hintatasa kauppoissa
- o Uudet ravintolat ja pikkuhotellit

MIINUKSET

Pietarin Eremitaasin sivupiste Viipurissa.

Jussi Mäntysen Hirvi-patsaan serkkuja voi nähdä Helsingissä ja Lahdessa.

- o Ongelmia viisumin hankkimisessa
- o Hotellien hinta-laatu -suhdetta

KOMMENTTI

Pitkäaikaisena Viipurin ystävänä jo neuvostoajoilta on ollut mieluisaa huomata kaupungin kehittyminen. Oli hyvä, että Viipuri siivottiin rosvoista joitakin vuosia sitten. Jos ei olisi siivottu, suomalaisia ei kaupungissa näkyisi niin paljon kuin nyt ja mummoilla olisi huonommat oltavat.

Suomalaisia voisi matkustaa Viipuriin enemmänkin, mutta kun on se perivenäläinen tsaarinaikainen byrokratia. Venäläinen saa viisumin Suomeen paljon halvemmalla ja vähäisemmällä työllä kuin suomalainen itänaapuriin. Nyt kun nopein junayhteys Helsingistä Viipuriin kestää pari tuntia, vuoden viisumin hankkimiseen kuuluu jopa kuukausi ja euroja lähes kaksisataa. Kertaviisumia ei juuri kannata hinnan vuoksi ajatella, jos aikoo käydä Venäjällä vaikka pari kolme kertaa vuodessa. Ryhmämatkalla pääsee ryhmäviisumilla.

Viipurissa on etenkin vanhemmalle suomalaisväelle monta nostalgista paikkaa ja nuoremmille opetuksia siitä, mitä elämä nyky-Venäjällä on. Monrepos´n puisto, Pässinlinna eli Pyöreä torni, Lallukat, Hackmanit, Aalto, Ullberg, vanha posti - kohteita riittää, jos kauppahallin tai pellavakaupan houkutuksista selviää.

Kukaan venäläisistä ei enää kaipaa linnan portinpielessä ollutta kylttiä, joka Neuvostoliiton aikaan loukkasi monia suomalaisia. Siinähan ylvästeltiin Viipurilla "vanhana venäläisenä kaupunkina". Kyltti katosi vaivihkaa, ja nyt historiasta kerrotaan suunnilleen niin kuin se oli, eli Ruotsi, Suomi, Venäjä. Linnan museossakin on näyttelykerros suomalaisesta Viipurista.

REIJO HÄRKÖNEN

Torckeli Knutuipoika perusti Viipurin 1293. Patsas on kaupunginmuseon edessä.

Pyöreä torni oli osa kaupunginmuuria. Ravintola on vuodelta 1923.

Harva nykyviipurilaisista tietää Suomen ajasta ja merkityksestä kaupungin kehitykselle.

Viipurissa on asukkaita lähes 80 000, edessä Salakkalahti ja hotelli Družba, takana rautatieasema.